

Resum de la taula rodona: La implantació i l'administració d'un sistema de gestió integral de la documentació: objectius i alternatives

Remei Perpinyà i Morera

En el marc del segon laboratori d'arxius municipals, que tractà de l'ús actual dels recursos informàtics als arxius municipals, es va dedicar una taula rodona a debatre els reptes que planteja la informatització d'un arxiu des de dos punts de vista: el de l'empresa de serveis que ofereix productes informàtics de gestió de documents i el de l'arxiu municipal que es planteja el repte d'informatitzar la gestió documental.

Els participants a la taula rodona foren representants d'aquests dos col·lectius. Per la banda dels arxiviers municipals, participaren la Sra. Teresa Cardellach, de l'Arxiu Administratiu de l'Ajuntament de Terrassa, que es troba en procés de disseny i implantació d'un sistema de gestió integral de la documentació, i la Sra. Marta Albà, de l'Arxiu Municipal de Llagostera, que des de l'any 1997 disposa d'una aplicació informàtica per a gestionar els fons de l'arxiu. Per la banda de l'empresa, formaren part de la taula rodona el Sr. Isidro Castro, director tècnic de l'empresa GADD-Grupo Meana, SA, proveïdors d'una solució integrada de registre, gestió documental, gestió d'expedients i arxiu per a l'administració local, i el Sr. Emilio Temprano, director tècnic d'Ever Documentica, empresa productora de diferents aplicacions per a la gestió documental (*workflow*, gestió de documents, gestió d'arxius). I, com a moderadora de la taula, l'autora d'aquest resum.

La composició equilibrada de la taula rodona va permetre de posar en comú i discutir els problemes derivats de la informatització dels arxius, el punt de partida dels quals és la desconfiança que el món de l'empresa genera en els arxiviers de l'administració. La percepció que l'empresa no ofereix solucions adequades, o bé que només ofereix solucions parcials, als reptes que té plantejats la gestió de documents i la percepció que és molt difícil el diàleg amb els informàtics va originar la discussió entorn del primer tema que es plantejà a la taula rodona: a l'hora d'implantar la informatització d'un

arxiu, què és millor, adquirir un programa comercial o dissenyar una aplicació pròpia?

Les raons esgrimides pels representants de l'empresa se centraren en els aspectes tecnològics i de comercialització per tal de defensar els programes de gestió documental comercials. Argumentaren que, amb el temps, una solució informàtica comercial resulta més barata que no pas una aplicació feta a mida, perquè el cost de disseny no reverteix sobre una única institució i perquè s'assegura el manteniment de l'aplicació i l'adaptació necessària a les novetats tecnològiques, evitant la ràpida obsolescència del *software*.

Paradoxalment, la realitat ens demostra que els arxius catalans no han tingut en compte aquestes raons, ja que la pràctica totalitat dels arxius municipals utilitza una aplicació feta a mida. Els arguments que expliquen aquest comportament van ser destacats per les arxiveres participants a la taula rodona: d'una banda, els programes de gestió documental han estat desenvolupats molt recentment; de l'altra, aquests programes no responen a les expectatives i en molts casos no es poden adequar a les necessitats particulars d'un arxiu en concret. També hi ha raons internes que afavoreixen aquesta postura. La primera és la necessitat d'adequar-se a la política tecnològica de la institució a la qual pertany l'arxiu i als recursos informàtics de què disposa. En aquest sentit, la decisió en relació amb un projecte d'informatització no es pren de forma unilateral des del servei d'arxiu, sinó que es pren conjuntament amb el departament informàtic i els òrgans de govern. En alguns casos, doncs, s'opta per una solució tècnicament i políticament viable més que arxivísticament eficient. La segona raó és l'elevat cost econòmic d'adquisició dels productes comercials, que moltes vegades no és assequible als minsos pressupostos dels arxius municipals.

En relació amb la poca adequació dels programes comercials a les necessitats dels arxius, dues de les crítiques directes que es van fer van ser, en primer lloc, l'escassa presència d'arxivers assessorant la gestió d'aquests productes i, en segon lloc, la inexistència de productes que ofereixin realment solucions integrals de gestió de documents. Habitualment són aplicacions sectorials pensades per a gestionar àmbits concrets (gestió de l'arxiu, gestió d'expedients, registre general de documents, gestió de documents electrònics). No sempre aquestes aplicacions estan correctament interrelacionades entre elles ni són totalment compatibles. Tanmateix, la indústria informàtica respon de forma paulatina a les demandes provinents del sector dels arxius i la tendència actual és pensar solucions d'integració que resolguin les exigències de la gestió documental. En aquest sentit, un dels aspectes que es van destacar és que la varietat i l'escàs grau d'estandardització de les aplicacions informàtiques són el reflex de l'evolució del disseny i la implantació de metodologies estàndards de gestió documental. A mida que es consolidin aquestes metodologies i que els arxivers formulin per escrit els requisits funcionals d'un bon sistema de gestió

documental, la indústria informàtica s'haurà d'adaptar a les exigències de l'arxiu.

Un altre dels punts que es van tractar llargament fou la problemàtica de la gestió dels documents electrònics. Va quedar clar que la gestió dels documents electrònics és un tema ineludible als arxius. Tanmateix, les arxiveres es van fer ressò de l'opinió majoritària del col·lectiu d'arxivers, que creu que la indústria informàtica encara ha de fer molt més per garantir la seguretat jurídica dels documents electrònics i, sobretot, per garantir la seva perdurabilitat al llarg del temps. Tal i com van dir els representants de les empreses informàtiques, aquest és un dels temes d'investigació més importants actualment.

Per acabar, el debat va evidenciar la necessitat d'establir mecanismes de comunicació i col·laboració entre el col·lectiu d'arxivers i la indústria informàtica per tal de desenvolupar productes idonis i també la necessitat de potenciar la formació dels arxivers en temes de tecnologies de la informació.

